№ 1 Łódź, Sobota 7 stycznia 1922 roku. Rok V

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY i LITERACKI.

Cena numeru pojedyńczego mrk. 25 | Redakcja i Administracja: Piotrkowska 106. Telefon dzienny 199, telefon nocny 799. | Redaktor, lub jego zastępca przyjmują wyłącznie od 5—6 po poł. Rękopisów nie zamówionych Redakcja nie zwraca.

Konferencja w Cannes.

Rozmowy premjerów.

PARYŻ, 4 stycznia (Pat.) — Wiedeńskie biuro koresp. Filip Millet telefonował do „Petit Parisien", że z rozmowy popołudniowej między Briandem i Lloyd Georgem zdaje się wynikać, że

Konferencja ograniczy się do zagadnień, które wymagają bezpośredniego rozwiązania, mianowicie do kwestji odszkodowań na rok bieżący.

Wielkie zagadnienia będą odłożone na później. Definitywne uregulowanie kwestji odszkodowawczej i kwestja równoczesnego zniesienia długów międzynarodowych nie mają być rozstrzygnięte bez współudziału Ameryki.

Pertinax donosi do „Echo de Paris" że zasadnicza

zgoda Brianda co do współdziałania Niemiec i Rosji w konferencji międzynarodowej jest zapewniona.

Urzeczywistnienie tego planu wymaga drażliwych rokowań z rządem sowieckim.

Francja czyni jednak w tej sprawie pewne zastrzeżenia i życzy sobie

aby kwestja odszkodowań nie była uzależniona od kwestji wschodniej Europy. Lloyd George jest w tej sprawie innego zdania.

Projekt angielski.

CANNES, 6 stycznia (Pat.). Ministrowie państw sprzymierzonych omawiali propozycję Lloyd George'a, według której Niemcy, niezdolne do zapłacenia 15 stycznia i 15 lutego b. r. 600 miljonów marek w złocie,

miały w tym roku zapłacić tylko 500 miljonów marek w złocie w ratach miesięcznych po 125 miljonów do 15 kwietnia.

Połowa wypłaconej sumy przypadłaby Belgji, której prawo pierwszeństwa wygasłoby w roku 1923, Anglja otrzymałaby 60 do 80 miljonów marek, Włochy zrzekłyby się znacznej części przypadającej na nie kwoty 180 miljonów marek. Na to zasadniczo zgodziła się delegacja włoska.

Prawa Francji nie zostałyby zupełnie naruszone.

Sprawa wejścia w życie na okres trzyletni układu wiesbadeńskiego oraz

układ finansowy z dnia 13 sierpnia poddane byłyby rewizji na korzyść Francji.

Projekt angielski podaje

system gwarancji w sprawie uporządkowania finansowej gospodarki Rzeszy,

mianowicie: kontrola Reichsbanku, podniesienie taryf pocztowych i kolejowych, taksacje węgla niemieckiego, ograniczenie obiegu pieniądza papierowego, wreszcie dokonywanie wypłat dewizami zagranicznemi, które przedostały się do Niemiec w związku z niemieckim eksportem.

Poważne trudności.

LONDYN, 6 stycznia (Pat). W. B. K. — Specjalny sprawozdawca „Daily Mail" donosi z Cannes, że na wczorajszej konferencji angielskiego kanclerza skarbu z belgijskim ministrem skarbu

Belgja odmówiła stanowczo wyrzeczenia się pierwszeństwa

w udziale spłat odszkodowawczych.

Również Francja odpowiedziała odmownie na propozycję angielską, ofiarującą Francji skreślenie długu francuskiego w Anglji, wynoszącego 600 miljonów funtów szterlingów; pod warunkiem zgody Francji na zmniejszenie ogólnej sumy długu niemieckiego.

BERLIN, 5 stycznia (Pat.) — Cały nastrój na giełdzie dzisiejszej pozostawał pod wrażeniem wiadomości z Cannes.

Na giełdzie rozpowszechniano wiadomość że francuski prezydent ministrów

Briand bezpośrednio po konferencji w Cannes, zamierza ustąpić.

Ameryka o Europie.

LONDYN, 5 (Pat). Wolff. „Times" donosi z Waszyngtonu, że Ameryka będzie miała swych przedstawicieli w Cannes i że w znacznej mierze uzależni swą taktykę od obserwacji tych przedstawicieli.

Jeżeli Europa nie zdoła pomóc sobie sama, to dla Ameryki będzie rzeczą niemożliwą udzielenie jej pomocy ze swej strony.

Zdaniem rządu i narodu amerykańskiego, Europa powinna załatwić przedewszystkiem dwie sprawy: ukończenie sprawy odszkodowań niemieckich i zredukowanie zbrojeń do stanu przedwojennego.

Komunikat urzędowy.

PARYŻ, 6 stycznia. (Pat). Havas. Po pierwszem posiedzeniu rady najwyższej ogłoszono następujący komunikat urzędowy: Pierwsze posiedzenie konferencji mocarstw sprzymierzonych rozpoczęło się o godz. 11-ej przed południem pod przewodnictwem Brianda. Po powitaniu delegacji przez Brianda, Lloyd George na zaproszenie Brianda przedstawił swe zapatrywanie na ogólno-gospodarcze położenie w Europie i sformułował propozycje. Przewodniczący poszczególnych delegacji wyrazili na nie zasadniczo swą zgodę. Propozycje te będą przedłożone komisji, która się zbierze dziś o godz. 3-ej popołudniu, złożonej z prezydentów ministrów i ministrów zagranicznych. Dalej postanowiono, że prezydenci ministrów zbiorą się w celu zbadania sprawozdań rzeczoznawców dla spraw odszkodowawczych.

Żądania robotników angielskich.

LONDYN, 6 stycznia (Pat). Jak donosi prasa angielska, w czasie trwania ostatniej konferencji Lloyd Georgea z Briandem, robotnicy angielscy wręczyli Lloyd Georgeowi memorjał, w którym domagają się radykalnej zmiany polityki reparacyjnej, zupełnego uznania Rosji sowieckiej, wycofania wojsk koalicyjnych z Nadrenji, zwołania międzynarodowej konferencji w sprawie odbudowy i udzielenia kredytu Niemcom.

Warunki zwołania konferencji ekonomicznej.

CANNES, 6 stycznia. (Pat). Havas. Lloyd George i Briand odbyli dłuższą naradę, w czasie której porozumieli się co do warunków zwołania międzynarodowej konferencji ekonomicznej, oraz określenia jej programu

wyłączając stanowczo wszelkie sprawy polityczne.

Konferencja będzie się zajmować wyłącznie sprawami ekonomicznemi i finansowemi, będzie starała się

poprawić walutę, ożywić wymianę towarów oraz uregulować ruch na rynku światowym.

Prawdopodobnie

Niemcy i Rosja będą zaproszone do wzięcia udziału w konferencji. Udział Rosji nie będzie w niczem przesądzał sprawy uznania rządu sowietów.

Ameryka będzie prawdopodobnie reprezentowana na konferencji conajmniej przez dwuch przedstawicieli, przysłanych w charakterze obserwatorów.

PARYŻ, 6 stycznia (Pat) Havas. „Journal" donosi z Cannes, że Lloyd George wskazał na Pragę, jako na ewentualną siedzibę europejskiej konferencji gospodarczej.

CANNES, 6 stycznia (Pat) Havas. Międzynarodowa konferencja dla ekonomicznej odbudowy Europy będzie zwołana w najbliższym czasie. Na konferencję będą zaproszone Niemcy i Rosja; ta ostatnia pod pewnymi warunkami.

Zniesienie granicy cłowej do Gdańska.

GDANSK, 6 stycznia. — Podczas wymiany dokumentów ratyfikacyjnych październikowej umowy polsko-gdańskiej, jaka się odbyła w Gdańsku, ustalone zostało, iż

włączenie Gdańska w polski obszar cłowy nastąpi w nocy z dnia 10-go na 11-ty stycznia.

W tym dniu padnie granica cłowa między Polską a Gdańskiem, tudzież polska taryfa cłowa pocznie obowiązywać między Gdańskiem a zagranicą. Wyjątek uczyniono jedynie dla towarów, które nadane były do Gdańska przed d. 1 stycznia.

Egipt się uspakaja.

LEAFEAL, 6 stycznia (Pat), Radjo. Według ostatnich doniesień z Kairu, w północnym Egipcie daje się odczuwać uspokojenie.

O ograniczenie tonażu lekkich okrętów.

WASZYNGTON, 6-go stycznia (Pat). Havas. Jakkolwiek francuska delegacja komisji flotowej nie zawiadomiła jeszcze o przyjęciu 10,000 tonn, jako najwyższej miary objętości wody, wypchniętej przez lekkie okręty, sądzą jednak, że na tej podstawie sprawa zostanie załatwiona w czasie konferencji admirałów.

Europa i Rosja.

„Temps" pisze w art. wstępnym o konferencji ekspertów finansowych, jaka się odbyła w Paryżu.

Urzędowo — pisze dziennik — cała ta praca przygotowawcza skierowana była w celu poprawienia sytuacji finansowej państw europejskich i ich tracącej wartość waluty. W rzeczywistości zaś myślą przewodnią była Rosja. Dążąc do handlu z Rosją, finansiści angielscy wysunęli projekt konsorcjum, służący za podstawę pertraktacji. Komitet francusko-belgijski rozpatrzy ten projekt, ponieważ są tam jeszcze kwestje niewyjaśnione, przedewszystkiem zachodzi pytanie, w jakiej walucie wypuszczona zostanie projektowana emisja.

Niemcy muszą otrzymać miejsce w tem ugrupowaniu i chociaż konferencja międzysojusznicza nie zajmuje się sprawą zwołania wszecheuropejskiego kongresu ekonomicznego z udziałem rządu sowietów, widocznem jest, że dla utworzenia konsorcjum będą niezbędne pertraktacje z sowietami. To są projekty. Jakiekolwiek zająłby kto względem nich stanowisko—ignorować ich nie można. W oczekiwaniu szczegółów zastanówmy się nad sprawami już wiadomemi.

Jakimi pobudkami kieruje się Anglja?

Najważniejszą sprawą dla Anglji jest kwestja bezrobocia. Odrodzenie Rosji będzie dla niej znakomitym punktem wyjścia, a prócz tego przyczyniłoby się do zbogacenia Niemiec, któreby stały się znów klijentem Anglji.

Mówiąc prawdę, anglicy mogliby się nie spieszyć do rozpoczęcia działalności w Rosji, są jednak przyczyny, zmuszające ich do takiego pośpiechu.

Z jednej strony przypuszczają, że obecny rząd rosyjski jest tym mianowicie, który zapewni im najwięcej przywilejów; być może, że nie pragną oni dla Rosji rządu, któryby jej przywrócił dawną potęgę. Anglja nie chce dopuścić, aby Niemcy stały się wyłącznym dostawcą Rosji i stara się utworzyć organizację, która mogłaby operować w Rosji.

Ponieważ kwestja ta już została wysunięta, Francja nie może przejść nad nią do porządku dziennego. Les absends ont toujours tort. Zbyt wiele zainteresowania budzi w nas Rosja, aby się dobrowolnie usunąć z ugrupowania międzynarodowego, które się zajmie sprawami rosyjskiemi. Nawiasem mówiąc zgadzają się na to, że gwarancje są potrzebne. Konferencja jednogłośnie wyraziła życzenie uznania własności prywatnej, wprowadzenia ustawodawczego porządku, umożliwiającego wprowadzenie stabilizacji finansowej i kredytowej. Czy Rosja obecna może dać takie gwarancje?

Wysuwając tę kwestę, jednocześnie wysuwa się zagadnienie natury finansowej, społecznej i politycznej.

Stabilizacja rubla i zrównoważenie budżetu rosyjskiego — jest to zadanie trudne do rozwiązania. Zastanówmy się jednak nad jedynym dotąd poufnym projektem.

Projektowano założenie banku emisyjnego dla Rosji, obligacje którego byłyby zagwarantowane przez rządy europiejskie. Rząd sowietów miał się zobowiązać, że pozwoli na cyrkulację w Rosji tylko pieniędzy sowieckich i banknotów, wypuszczonych przez bank.

Banknoty te miały być podzielone na dwie serje: pierwsza przeznaczona była na zaliczki dla eksporterów rosyjskich druga — na zaliczki dla rządu sowietów.

Rosyjska sprawa finansowa ściśle jest związana ze sprawą społeczną. Utarło się pojęcie, że bolszewicy wyrzekli się komunizmu, nie wszyscy jednak tak myślą.

Bolszewicy zdają sobie sprawę, że powinni rozwijać produkcję rosyjską, nie wyrzekli się jednak nadziei wywołania powszechnej rewolucji; nie mają przecież nic do stracenia.

Pozostaje zagadnienie polityczne. Po za plecami rządu sowietów utworzyła się nowa Rosja, która pewnego pięknego dnia da znać o swojem istnieniu. Mimo wszystkie swe zbrodnie, rząd sowietów jest obecnie jedyną władzą, mogącą uprawiać rosyjską politykę narodową. Broniąc niepodległości narodowej, przemawiają w imieniu ludu rosyjskiego i tej przyszłej Rosji. Jesteśmy zdania, że Francja nie może się przyłączyć do jakiegokolwiek projektu wtrącającego Rosję pod opiekę Europy, lub mogącego zwichnąć jej przyszłość.

Kłopoty austrjackie.

—x—

Układ w Lana. — Przesilenie. — Brak analogji z Polską. — Stosunki w Burgenlandzie.

Czesko-austrjacki układ w Lana wywołał w Austrji burzę, która grozi przesileniem rządowem. Wszechniemcy rozpoczęli krzykliwą agitację, zwłaszcza przeciw politycznej części porozumienia, podkreślając, że zostaje ona w związku z dawnymi układami Benesza z Rennerem. Poruszono sprawę niemców czeskich, agitacja na tem tle zatoczyła dosyć szerokie kręgi. W związku z tem pojawiły się niepotwierdzone dotąd pogłoski o podaniu się kanclerza Schobera do dymisji.

Umowa Benesza z Rennerem, ówczesnym naczelnikiem rządu austrjackiego, ma się przedstawiać jak następuje: W styczniu 1920 roku na zjeździe obu ministrów podpisano układ czesko-austrjacki, mający charakter konwencji wojskowej.

Na późniejszym zjeździe Benesza z Meyerem układ ten potwierdzono i podano go w drodze poufnej do wiadomości komisji zagranicznej parlamentu austrjackiego. Przeciwnicy układu czesko-austrjackiego twierdzą, że na zjeździe w Lana układu tego nie wypowiedziano, że przeto pozostaje nadal w mocy. Ma on się wyraźnie zwracać przeciw Węgrom i podobno ma też zawierać jakieś zobowiązania ze strony Austrji co do pozwolenia na przemarsz wojsk czeskich przez terytorium austrjackie do Jugosławji na wypadek gdyby korytarz czesko-jugosłowiański nie dał się zrealizować. Jeśli to prawda, układ taki zwracałby się przeciw Włochom. W tym wypadku zrozumiała by była polityka Włoch, zwalczających budowę nowej Cieślitawji pod przewodnictwem Pragi, oraz zwrot Włoch w stronę Węgier.

Prawdziwość tych szczegółów trudno dziś skontrolować; warto wszakże zaznaczyć, że dyskusja na temat ugody austrjacko-czeskiej może wyświetlić nam przyjęcie, jakiego w pewnych kołach zagranica doznał traktat polsko-czeski. Panuje tam przypuszczenie, że poza jawnym traktatem polsko-czeskim istnieją jakieś tajne zobowiązania ze strony polskiej, a głośne akcentowanie ze strony p. Benesza, że układ nie jest zwrócony przeciwko nikomu, jeszcze bardziej umocnił podejrzliwych w przekonaniu, że musi coś być w tem. Niewątpliwie najbliższa przyszłość już zdoła wykazać, że Polska żadnych tajnych zobowiązań nie zaciągnęła.

Po wielu kłopotach i niepowodzeniach weszła nareszcie Austria w posiadanie części zachodniej Burgenlandu. Rządy wszakże nie idą tam gładko. Przedewszystkiem budzi się coraz większa niechęć ludności ze względów walutowych. Korona węgierska warta dziś 10 koron austrjackich nikt nie chce jej nie tylko wymieniać, ale i przyjmować. Austriacy zabrali się też co prędzej do zmiany węgierskich nazw miejscowości na niemieckie, tłumacząc je najczęściej dosłownie. Stąd powstają kwiatki w rodzaju wsi przechrzczonej Stinkenbrunn.

Faktem jest, że panowanie austrjackie w tej jedynej „zdobyczy", jaką Austrja wyniosła z wojny spoczywa jeszcze na wątłych podstawach. Do okupacji tego skrawka ziemi użyto przeważnej części armii austrjackiej, bo żandarmerja nie wystarcza. Kosztuje to niezmiernie dużo i wątpliwym jest, czy skarb austrjacki zdoła na dłuższy dystans to okupacyjne przedsięwzięcie finansować. Wycofanie zaś wojska, pozostawienie samej żandarmerji, byłoby ryzykowne. Tworzy się więc circulus vitiosus.

Czy można udoskonalić rasę ludzką.

Uczeni eugeniści odpowiadają na to pytanie twierdząco.

—o—

Niedawno odbył się w New Yorku międzynarodowy kongres eugenistyczny, na który zjechało się wielu uczonych, lekarzy, antropologów i naturalistów. Na kongresie przewodniczył major Leonard Darwin, syn słynnego naturalisty. Karola Darwina. Kongres poświęcony był sprawie podniesienia poziomu fizycznego i umysłowego współczesnych pokoleń.

Rozstrząsano wiele zagadnień, niezwykle doniosłych, wysuniętych przez nowsze badania naukowe, a dotyczące sposobów, które pozwoliłyby na stworzenie doskonałego pod każdym względem okazu człowieka.

Eugenistyka stała się nauką, której wartości i doniosłości nie śmieli się dzisiaj nikt negować. Zastosowanie jej do świata zwierzęcego i roślinnego, przeszła najśmielsze oczekiwania. Dotychczasowy rozwój świata organicznego odbywał się drogą naturalną, zanim postęp chemii, botaniki i antropologii nie pozwolił człowiekowi ująć kierownictwa tym rozwojem w swoje ręce. Nowoczesny człowiek kulturalny powołał już na świat najdoskonalsze okazy świata zwierzęcego, najlepsze rasy bydła, zbóż i nasion, które stokrotnie podniosły wartość dawnych wzorów.

Zjazd eugenistyczny w Nowym Jorku zadał sobie pytanie, czy taki sam postęp drogą dociekań naukowych nie dałby się osiągnąć pośród rodzaju ludzkiego.

Czy nie udałoby się tak pokierować rozwojem rodzaju ludzkiego, iżby nowe pokolenie były wzorem doskonałości fizycznej, zdrowia i talentu. Rozpatrywano sprawę, czy ludzie, obdarzeni genjuszem stanowią zjawisko przypadkowe, czy też dające się wytłumaczyć za pomocą nauki.

Człowiek udoskonala za pomocą wiedzy wszystko dokoła siebie, poczynając od błot pustyni, krów mlekonośnych, owiec wełnodajnych, a kończąc na nasieniu pszenicy, orzecha lub truskawki. Czy można osiągnąć tym samym sposobem i doskonalszą rasę ludzką? Czy sztuczne udoskonalenie mogłoby być zastosowane?

Wszak człowiek dzisiejszy w porównaniu ze swym przodkiem z epoki kamiennej przebył ogromną ewolucję. Kongres zastanawiał się nad sprawą kojarzenia małżeństw z pośród najlepszych okazów obojga płci. Jednakowoż to kojarzenie nie może być mechanicznem.

Małżeństwa nie można pozbawić romansu. Musi być przechowany, jest on bowiem źródłem silnych uczuć, które nas wznoszą nad poziom świata zwierzęcego. Równałoby się to wytapianiu stali bez ognia, czyli wydawaniu na świat ludzi bez uczucia, bez miłości macierzyńskiej. Jak wiadomo, dzieci odziedziczają właściwości i cechy rodziców. Eugeniści zatem wskazują na doniosłość tej sprawy w przyszłem udoskonaleniu rasy ludzkiej. Zauważono oddawna, że córki dziedziczą talenty ojcowskie.

Dłuższe badania, prowadzone przez uczonych, wykazały, że młodzież o rudych włosach rzadko się dobiera, najczęściej wzajemnie się nie lubi. Natomiast niebieskie oczy łączą się bardzo chętnie z brunatnemi, a dzieci, pochodzące z takich małżeństw, będą miały oczy brunatne. To samo można powiedzieć o kędzierzawych włosach. Nowojorscy eugeniści czarno zapatrują się na najbliższą przyszłość ludzkości. Ich zdaniem, najlepsze okazy ludzkie i najniższe warstwy społeczne rodzą najwięcej dzieci, podczas, gdy rodzice z wyższych sfer, zdrowi i w najlepszych warunkach, produkują najmniej potomstwa część obecnego przyrostu ludności stanowią dzieci, które pogarszają rasę.

Zdaniem majora Darwina, należy opodatkować ludzi zdolnych, lecz nie wstępujących w związki małżeńskie, na rzecz dobranych fizycznie, umysłowo i moralnie małżeństw nie posiadających dostatecznych środków materjalnych na wychowanie potomstwa. Kongres wypowiedział się równocześnie przeciwko pracy fizycznej matek, praca ta bowiem uniezdalnia kobiety do macierzyństwa. Z tego widać, że po kilku tysiącach lat nasi potomkowie będą od nas o tyle wyżej stali, o ile my wyższymi jesteśmy od ludzi z okresu epoki dzikości lub barbarzyństwa.

Przemysł i handel polski.

□ **Zakupy sowietów w Polsce.** „Vossische Ztg" donosi z Warszawy, że komisarz sowiecki dla handlu zagranicznego Jorczakow, który bawił przez pewien czas w Warszawie, zgodził się na wysyłkę 520 wagonów wyrobów polskich, w szczególności z zakresu łódzkiego włókiennictwa do Rosji. Wysyłka ta ma być urzeczywistniona w ciągu stycznia. — Obecnie agenci sowieccy pertraktują z polskimi fabrykantami w sprawie tego kupna.

M. KOTLARSKI. 3)

Endecja i jej obóz.

(Ciąg dalszy).

Z wielką sumiennością wywiązuje się z zadania, przebiegł Kalinka wszystkie dzielnice, wpatrzył się w stan polityczny, ekonomiczny, moralny, umysłowy tudzież obyczajowy i doszedł na str. 78 do wyroku następującego:

„Kto utrzymał silne i czyste sumienie polskie, tego instynkt zachowawczy ostrzega, że największe niebezpieczeństwo zawsze nam z północy zagraża".

Taki oto wyrok jednego z największych historyków naszych ogłoszony został, jak już wspominaliem, w roku 1858. A przecież między rozbiorami a rokiem 1858 to dopiero część polskiej martyrologji. Noc objęła swe nad Polską panowanie dopiero za Mikołaja po rewolucji listopadowej. Ale ta noc zamieniła się w piekielny mrok dopiero po powstaniu styczniowem. Wydając swą książkę w roku 1858 ksiądz Kalinka nie znał jeszcze Bergów, Orżewskich, Dreniełnów, Hurki, Apuchtina, Eulogjusza—nie widział katowni rosyjskich w kościele, administracji, sądownictwie i szkolnictwie—nie przeczuwał Drelowa, Pratulina, Kroż. Mimo to wyrok znakomitego historyka mrozi:

„W narodowej politycznej wierze—mówi on—panslawizm jako herezję na potępienie skazać należy. Nie godzi się go używać nawet jako środka do oddalonych a niepewnych celów. Kto się grzechem posługuje—prędzej, czy później sługą grzechu zostaje".

Zaś porównując niebezpieczeństwo, zagrażające wszystkim trzem dzielnicom, na str. 74 mówi:

„niebezpieczeństwem Poznańskiego jest wynarodowienie cichemi—Galicji wycieńczenie wszelkich sił żywotnych, które może sprowadzić wolne zatarcie narodowości — w Królestwie Polskiem **wolne przenarodowienie są w skutku szerzącej się zarazy moralnej—w skutku zwystępnienia**".

Berg pisał: albo Rosja albo Polska—ale i Rosja i Polska przenigdy. Ot poprostu słowiańskie strumyki w rosyjskiem morzu. A 28 marca 1847 roku ówczesny minister oświaty, hrabia Uwarow w okólniku do podwładnych pouczał:

„marzenia słowianofilów o politycznem i kulturalnem zjednoczeniu słowian są bezużyteczne i szkodliwe. **Trzeba rządzić się wyłącznie ideą narodowości rosyjskiej**".

„Nienawidzę — mówił Mikołaj Pierwszy — polaków, którzy przeciwko mnie walczą—a gardzę polakami, którzy mi służą". Jakiež to mogło być porozumienie i ugoda jaka!

To też zachowanie się Narodowej Demokracji na zjazdach słowiańskich, liczne wystąpienia Romana Dmowskiego w dumie państwowej budzić poczęło w społeczeństwie niepokój. Niepokój ten wzrósł, kiedy prowodyr Narodowej Demokracji w roku 1908 wydał pracę p. t. „Niemcy, Rosja i kwestja polska" — i pracą tą na nice wywrócić usiłował wszystko, co od przodków narodowi stanowiło nasze przykazanie patrjotyzmu — nasze credo polskie. Pokolenia pogrobiorowe ostawiły swój pacierz — a w tym pacierzu: najwiękaszym wrogiem Rosja.

Od tego pacierza rozpoczęła Narodowa Demokracja swym pacierzem żyła i zdobywała swych zwolenników. Kochano ją, bo powstaniu i w kraju opór i zestosiała.

Ze starego gościńca polskiej tradycji nawrócić w inną — wprost przeciwną — stronę usiłował się Roman Dmowski i w książce, o wszelkie przykazania, pod prysko wych pokoleń. Dowodził mianowicie, **że największe niebezpieczeństwo** grozi Polsce nie od Rosji, która cztery piąte naszego terytorjum zagarnęła, lecz właśnie od Niemiec—a to dlatego, że Niemcy pozbawiły samodzielności Austrję, zaś w Rosji popierają kurs antypolski — że Polska musi się stać przedmurzem moskiewskiem, potężnym siłą na rosyjskim progu i strzec państwa carów od inwazji krzyżackiej—że ta oto rola stanowić ma obecnie historyczną misję naszą — i naostatek, że winniśmy wyrzec się swoich prowincji litewskich tudzież ruskich, a dążyć do zjednoczenia ziem etnograficznie polskich w związku i z oparciem o Rosję.

Do urzeczywistnienia odezwy wielkiego księcia Mikołaja Mikołajewicza, obiecującej Polsce „niepodległość i zjednoczenie" miano zabrać się w Petersburgu **po ukończeniu wojny i po zdobyciu ziem polskich na Austrji, oraz Prusach.** Dopiero kiedy Rosja **traciła Warszawę**, prezes ministrów Goremykin w dniu 1 sierpnia 1915 roku oznajmił w dumie, że car nakazał ministrom swoim opracować **projekt**, przyznający Polsce **po ukończeniu wojny** prawo swobodnego urządzenia swego życia narodowego, kulturalnego i gospodarczego na zasadzie autonomji **pod berłem carów rosyjskich i przy zachowaniu jedności państwowej. Wówczas** to posłowie narodowo-demokratyczni złożyli następujące oświadczenie:

„społeczeństwo polskie pomniejsza swe dążenia narodowo-polityczne do granic Polski etnograficznej, uważając, iż poza temi granicami w kraju północnym i południowo-zachodnim, a także w innych częściach cesarstwa polacy powinni otrzymać zupełne równouprawnienie".

Kiedyż złożono powyższe oświadczenie, dotyczące „pomniejszenia" granic polskich? W początku maja 1915 roku Karpaty, trzeciego czerwca traciła Rosja Przemyśl, 22 czerwca Lwów, 19 lipca Radom, 30 lipca Lublin, piątego sierpnia Warszawę, 19 sierpnia Modlin. Przedtem jeszcze generał Hindenburg starł przy jeziorach mazurskich kwiat armji rosyjskiej na Prusy Wschodnie. Wojska niemieckie posunęły się na Kurlandję, siódmego maja zdobyły Libawę, 17 sierpnia Kowno, drugiego września Grodno, w połowie września Wilno. Były to z tej chwili, kiedy państwo carów waliło się w gruzy—kiedy niebezpieczeństwo rosyjskie należało już do historji—reprezentanci ludności polskiej, w hołdzie dla tak ginącego caratu swych odwiecznych ziem—całego wiana jagiellońskiego. (C. d. n.).

Przed wyborami na Wileńszczyźnie.

Liga narodów wobec głosowania wileńskiego.

PARYŻ, 6 stycznia (Pat) Havas. W związku z nadchodzącem głosowaniem na Wileńszczyźnie „Temps” donosi, że **komisja kontrolna ligi narodów jest niezadowolona z opozycyjnej polityki Litwy.**

Według informacji tego dziennika, **komisja ligi narodów zamierza opuścić Wilno na znak swego niezadowolenia z powodu odrzucenia drugiego projektu Hymansa.**

Agitacja przedwyborcza.

WILNO, 6 stycznia (A. W.) — We czwartek rozpoczęto rozlepiać w mieście plakaty z obwieszczeniami treści partyjnej, zwalczającemi przeciwników. Nastrój w mieście coraz goręts̈zy. Napływ przyjezdnych wzrasta. Ostatnio przybył do Wilna korespondent „Timesa” Agazy.

Zainteresowanie ludności.

WILNO, 6 stycznia (A. W.) — Donoszą tu z południowej części powiatu wileńskiego, iż w dniu reklamacji oraz sprawdzania list wyborczych panowało tak wielkie ożywienie, jak w dniu jarmarcznym. Na drogach roiło się od jadących i przechodniów, którzy zdążali do gmin celem sprawdzenia list.

Rozporządzenie policyjne.

WILNO, 6 stycznia (A. W.) — W „Dzienniku urzędowym” T.K.R. ukazało się rozporządzenie departamentu spraw wewnętrznych, zabraniające sprzedaży alkoholu w dniach 6, 7, 8 i 9 stycznia.

Akcja p. Tsutsui.

WILNO, 6 stycznia (A. W) — W prasie wileńskiej ukazały się wiadomości, sygnalizowane przez nas już przedwczoraj, o zbieraniu materjałów przeciwko wyborom przez japończyka Tsutsui.

Francja nie rokuje z bolszewikami.

PARYŻ, 6 stycznia (Pat). — Havas. W przeciwieństwie do wiadomości, nadchodzących ze źródeł niemieckich, koła miarodajne oświadczają, że niema żadnej misji francuskiej w Moskwie, ani żadnej misji sowieckiej w Paryżu i że wogóle rząd francuski nie nawiązał rokowań z bolszewikami.

Łodzie podwodne a statki handlowe.

WASZYNGTON, 6 stycznia (Pat.) — Konferencja przyjęła jednomyślnie rezolucję Rotta, zakazującą atakowania okrętów handlowych przez łodzie podwodne bez uprzedniego wydania rozkazu do zatrzymania się.

WASZYNGTON, 6 stycznia (Pat.) — W ciągu dyskusji nad rezolucją Rotta w komisji dla spraw morskich Sarraut powiedział, że Francja wielokrotnie potępiała barbarzyński sposób, w jaki Niemcy posługiwali się łodziami podwodnemi w celu zniszczenia handlu przeciwnika, nie bacząc na życie załogi i pasażerów, nawet obywateli państw neutralnych. Wobec powyższych względów delegacja francuska przyłączyła się w zupełności do rezolucji Rotta, domagając się tylko, aby zawierała ona warunki, potępiające wyraźnie sposoby używania łodzi podwodnych, stosowane w ostatniej wojnie. Komisja dla spraw morskich przyjęła rezolucję Rotta.

WASZYNGTON, 6 stycznia (A. W.) — Konferencja przyjęła rezolucję, zabraniającą używania łodzi podwodnych przeciwko statkom handlowym.

O uzdrowienie walut europejskich.

WASZYNGTON, 6 stycznia (Pat) Havas. Senator Oven przedłożył w senacie projekt **utworzenia europejskiego związkowego banku rezerwowego,** którego zadaniem byłoby dostarczenie Europie pieniędzy papierowych, gwarantowanych złotem.

Konflikt finlandzko-sowiecki na tle powstania w Karelji.

HELSINGFORS, 6 stycznia (A. W.). Wobec tego, iż rząd fiński odroczył wyjazd swej komisji reewakuacyjnej z Petersburga **rząd sowiecki rozkazał wydalić ją w przeciągu 24 godzin.**

Rząd finlandzki wystosował w tej sprawie ostry protest.

HELSINGFORS, 6 stycznia (A. W.). Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych, wysiedlające członków rządu karelskiego z Finlandji, zostało cofnięte pod presją opinji publicznej i członków rządu fińskiego.

HELSINGFORS, 6 stycznia (A. W.). Delegaci karelscy wyjechali do Genewy celem przedstawienia lidze narodów odnośnych memorjałów.

Rumuńsko-bolszew. wymiana not.

BUKARESZT, 6 stycznia. (Pat). — Rząd rumuński ukończył wymianę depesz dyplomatycznych z rządem bolszewickim, który zarzucał mu szereg postępków, sprzeciwiających się zasadom neutralności. Między innemi prostuje rząd rumuński wiadomość, jakoby przywódca powstania ukraińskiego, Machno, miał schronić się na terytorjum rumuńskie, jak również zarzut agresywnego działania Rumunji przeciw Rosji, który jest z gruntu fałszywy. Rumunja stara się ściśle przestrzegać neutralności; dowodem tego są znaczne wzmocnienia straży granicznej i surowe środki ochronne przeciw wszelkiej emigracji z Rosji.

Źle się dzieje w Niemczech.

KOENIGSWUSTERHAUSEN, 6-go stycznia. (Pat). Radjo. Stosunki bezpieczeństwa w państwie niemieckim pogorszyły się w ostatnich trzech miesiącach. Donoszą o szeregu śmiałych napadów bandyckich. Min. poczt i telegrafów musiało wprowadzić silne straże, aby pilnowały kabli i połączeń telegraficznych, które w ostatnich czasach padały często ofiarą zorganizowanych band.

Ustąpienie Barrerea.

WIEDEŃ, 6 stycznia. (Pat). „Neues Wiener Tageblatt” donosi z Medjolanu Rząd włoski został urzędowo poinformowany o ustąpieniu ambasadora francuskiego, Barrerea. Ambasador Barrere reprezentował Francję w Rzymie od roku 1900.

Eksmisja Bermonta z Niemiec.

BERLIN, 6 stycznia. (Pat). Wolff. Dzienniki dowiadują się, że Bermont-Awalow znany ze swej działalności w krajach nadbałtyckich, otrzymał rozkaz opuszczenia Niemiec do dnia 17 stycznia. Bermont-Awalow występował w Berlinie, jako naczelny wódz armji zachodniej, nieistniejącej już oddawna.

Czescy socjaliści - niemcy przeciwko układowi z Austrją.

PRAGA, 6 lutego. (Pat). Dziś odbyło się wspólne posiedzenie klubów posłów i senatorów niemieckiej partji socjalno-demokratycznej. Po referacie posła Czermaka uchwalono głosować ze względów zasadniczych przeciwko układowi w Lana, zawartemu między Czechosłowacją i Austrją.

Sprawy bliskiego wschodu.

PARYŻ, 6 stycznia (Pat) — Przyjazd premjera Gunarisa do Cannes daje prasie asumpt do przypuszczeń, że na konferencji w Cannes będzie omawiana kwestja bliskiego wschodu. — Przypuszczenia te opierają dzienniki również na oświadczeniu lorda Courzona w czasie jego przejazdu przez Paryż.

O zniesienie okupacji Chin.

WASZYNGTON, 6 stycznia (Pat) Havas. — Komisja dla spraw Dalekiego wschodu przyjęła uchwałę w sprawie ewentualnego wycofania obcych wojsk z Chin.

Bawełna.

LIVERPOOL, 6-go stycznia. (Pat). Bawełna. Notowania początkowe: styczeń 1089, marzec 1084, maj 1072, lipiec 1050.

LIVERPOOL, 6 stycznia. (Pat). — Havas. Bawełna. Notowania końcowe: na styczeń 1097, na luty 1094, na marzec 1091, na maj 108[illegible], na czerwiec 1067, na lipiec 1058, na sierpień 1046, na wrzesień 1025, na październik 1001, na listopad 991, na grudzień 983.

W sprawie zatruć wódkami.

Zarządzenie min. zdr. publicz.

W czasach ostatnich zdarzają się częste wypadki, nawet śmiertelne zatrucia alkoholem metylowym, jakoby przemycanym z Rosji do Polski.

We wnętrznościach sześciu osób zmarłych na skutek zatrucia alkoholem przy badaniu dokonanem w państwowym zakładzie badania żywności w Warszawie, wykryto tylko alkohol metylowy. Przed świętami Bożego Narodzenia firma Bernhardt w Będzinie otrzymała z Poznania transport wódek, z których gatunek pod nazwą „Stołowa” zawierał według opinii zakładu badania żywności w Krakowie około 10 proc. alkoholu metylowego. Niezależnie od telegraficznego zarządzenia ministerstwa zdrowia publicznego nałożenia aresztu na cały transport „Stołowej” (areszt nałożono) i wzmocnienia przez zakład w Warszawie kontroli nad wszelkimi trunkami alkoholowymi w Warszawie i okolicy ministerstwo zdrowia publicznego, w drodze okólnika z dnia 28.XII 1921 r. poleciło wszystkim pp. wojewodom (wojew. urzędom zdrowia) zwrócić baczną uwagę na alkohol i wódki, znajdujące się w obiegu handlowym i pobierać próby ze wszystkich podejrzanych wytworów alkoholowych, celem przesłania ich do zbadania do państwowych zakładów badania żywności i przedmiotów użytku w Warszawie, ul. Nowowiejska 27a; w Łodzi, ul Pańska 115 i w Krakowie, ul. Zygmunta Augusta 1.

Wiadomości bieżące.

—x—

W sprawie podatku dochodowego.

W związku ze składaniem deklaracji w sprawie podatku dochodowego zaznaczamy, iż odpowiednie wykazy, wypełniane przez głowę rodziny, lub przez właściciela domu, winny obejmować tylko te osoby, które w dniu 15 grudnia 1921 r. były na jego utrzymaniu lub znajdowały się w jego mieszkaniu czy też domu.

Wszystkie zaś urzędy państwowe instytucje rządowe lub prywatne, wszelkie stowarzyszenia, spółki oraz wszyscy słóżbodawcy winni złożyć wykazy tych osób, którym w roku 1921 wypłacali jakiekolwiek wynagrodzenia bądź w pieniądzach bądź naturze. (bip)

Subsydjowanie instytucji.

Na zasadzie postanowienia rady miejskiej, by subsydjowanie towarzystw na rok 1922 odbywało się niena zasadzie prowizorjum z r. 1921, lecz po nowej rewizji wniosków poszczególnych instytucji wydział opieki społecznej, oraz wydział oświaty i kultury, postanowiły na ostatnim posiedzeniu wezwać wszystkie instytucje, które chcą być subsydjowane na rok 1922, by do dnia 25 stycznia r. b. przedstawiły odpowiednie wnioski wraz z bilansami. Po upływie powyższego terminu, żadne prośby uwzględniane nie będą, gdyż na jednem z pierwszych posiedzeń w miesiącu lutym, rada miejska uchwaliła jednorazowo prowizorjum na poszczególne subsydja.

Nowa rachunkowość w minist. oświecenia.

W min. oświecenia dnia 9-go b. m. odbędzie się konferencja kuratorów okręgów naukowych, celem omówienia zasad i warunków wprowadzenia nowej rachunkowości w kuratorjach.

Likwidacja urzędów min aprowizacji.

W „Dzienniku Ustaw” ogłoszono rozporządzenie o likwidacji, podległych min. aprowizacji urzędów.

Na mocy tego rozporządzenia podległe ministrowi aprowizacji urzędy: państwowy urząd zakupu artykułów pierwszej potrzeby, państwowy urząd zbożowy, państwowy urząd ziemniaczany, urząd zaopatrywania pracowników państwowych oraz wszelkie inne agendy aprowizacyjne przechodzą w stan likwidacji.

Przeprowadzenie i wykończenie likwidacji tych urzędów oraz wszelkich pozostałych czynności finansowo-gospodarczych ministerstwa aprowizacji, nie przekazanych ministerstwu spraw wewnętrznych, obejmuje z dniem 1 stycznia 1922 roku minister skarbu, który wyznaczy likwidatora.

Mąka poznańska.

Na rynku zjawiła się mąka z Wielkopolski, odznaczająca się wyborowym gatunkiem i taniością.

Zjazd przedstawicieli kolei dojazdowych.

W dniu dzisiejszym odbędzie się w sali stowarz. techn. w Warszawie organizacyjne zgromadzenie związku przedsiębiorstw tramwajowych i kolei dojazdowych w Polsce.

Program posiedzeń plenarnych obejmuje oprócz spraw organizacyjnych szereg referatów wybitnych fachowców z dziedziny administracyjno-komunikacyjnej.

Wykaz aptek.

Ministerjum zdrowia przystępuje do wydania wykazu aptek i ich personelu w Polsce. W tym celu zażądano od wszystkich złożenia szczegółowego wykazu podług rozesłanego wzoru. Termin złożenia upływa dnia 30 b. m. Wojewódzkie urzędy zdrowia, po otrzymaniu tych wykazów, obowiązane są przesłać je do min. przed upływem miesiąca.

Z sądów.

O obrazę sądu.

W sądzie okręgowym rozpoznana ana była sprawa przeciwko Stanisławowi Wojciechowskiemu, oskarżonemu o to, że w skardze apelacyjnej do sądu okręgowego w Łodzi użył wyrażenia:

„Sądownictwo, które zawsze stało na piedestale sprawiedliwości, w tej sprawie też już pominęło wszelkie kodeksy sprawiedliwości, a szczególniej Napoleoński t.j. b. dziwne. Czyżby też już zczerwieniało”.

Oskarżony do winy nie przyznał się.

Wina jego jednakże została udowodnioną i sąd skazał go na grzywnę w kwocie 5000mk.

Na rzecz „Niedoli Dziecięcej"

odbędzie się w sobotę, 7 stycznia b. r. od 10 w. do świtu
w SALI FILHARMONJI, Dzielna № 18

Wielki Bal Maskowy

— — pod znakiem — —
Shimmy i Fox-trotta

! Konkurs tańców !

! Mnóstwo niespodzianek i doborowych atrakcji !

Obfity bufet, cukiernia, kiermasz, loterja fantowa, oryginalna wróżka etc. Panie obowiązkowo w maskach, panowie w strojach wieczorowych. Bilety w cenie Mk. 1500.— otrzymać można w dzień Balu w Sali Filharmonji od 10—1 i od 4-ej. 241-1

Większy lokal biurowy

lub odpowiednie mieszkanie, składające się z 6 do 10 pokoi, w centrum miasta poszukiwane.

Łaskawe oferty uprasza się składać do admin. „Głosu Polskiego" sub „Przedsiębiorstwo finansowe". 230—2

Poszukuje się

od zaraz do fabryki konfekcyjnej męskiej i odzieży robotniczej

Krojczego i rysownika

z praktyką fabryczną.

Panowie, którzy w odpowiednich fabrykach już pracowali zechcą łaskawie podać oferty do firmy Chudziński i Maciejewski, Bydgoszcz, Długa 23. 191—2

Szkoła Tańca

W. Lipińskiego, Piotrkowska 108.

W poniedziałek, 9 b. m. rozpoczynają 2 nowe grupy dla początkujących: 1) SCHOTTISH-SHIMMY i 2) ONE-STEP, FOX-TROT, BOSTON; w środę—specj. kurs dla zaawansowanych, obejmujący wszystkie tańce nowoczesne. 245-2

8-kl. Gimnazjum Żeńskie Filologiczne

E. Jaszuńskiej - Zeligmanowej

Południowa № 18.

Egzaminy wstępne rozpoczną się **II-go stycznia.** Zapisy przyjmuje kancelarja gimnazjum codziennie **od 5—7 wiecz.** 96-3

„WęgielPolski"

Spółka z ogr. odp.

w Łodzi, ul. Kilińskiego 60, tel. 173

— POLECA: —

drzewo opałowe

w ładunkach wagonowych i detalicznie ze składu. 198-3

Drzewo i Węgiel

z dostawą do domów po cenach nizkich poleca 140-6

Dom Handlowo-Przemysłowy

St. Kulągowski i S-ka

w Łodzi, ul. Przejazd 42-44. Telef. 495.

Dr. L. Prybulski

Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe.
Leczenie światłem (Lampa kwarcowa.
Przyjmuje od 9—1 i od 4 do 8. Dla pań od 6—5.
Zawadzka № 1.

Dr. Bolesław Kon

Choroby uszu, nosa, gardła i chirurgiczne.
Godz. przyj. 10—12 i od 4—7 w
Piotrkowska 113.

Dr. Szumacher

Choroby skórne i weneryczne.
Godz. przyj.: od 5—7 i pół w niedz. i święta od 11—1 po poł
Benedykta № 1. 80—5

Dr. med.

E. ZELIGSONOWA

powróciła i przyjmuje od 11—3
Ul. 6 Sierpnia (Bened.) 1.
Chor. kobiece, skórne i weneryczne (kob.)
Usuwanie włosów na twarzy elektrolizą.

Dr. med.

M. SKŁODOWSKA-FELAUER

Choroby kobiece i akuszerja
Przyjmuje od 3 i pół do 5 i pół
Rozwadowska nr. 1. 17108—3

Dr. Langbard

Zawadzka 10
Choroby skórne i weneryczne
Przyjmuje od g. 5—8 w. 17045—11

Dr. Trawiński

Choroby chirurgiczne
Wznowił przyjęcia od g. 3—5 po poł.
Piotrkowska 105
Łódź, № 319 W.U.Z., 21.XI 21 r. 987—10

Dr. I. Silberstrom

Zielona 11.
Choroby skórne i weneryczne
Przyj. od 4—8. Niedziela od 9—2. Panie od 4—5. 894—15

Biuro Przewozów Samochodami

załatwia po cenach umiarkowanych przetransportowywanie wszelkiego rodzaju towarów we wszystkich kierunkach. Kurs do Warszawy 8 godz.
PIOTRKOWSKA 133. 17160—2

Smith-Premier

amer. maszyna do pisania do sprzedania: A. Chasins, Wólczańska 37, do 10 r. i od 2—4 pp. 120-3

NAGRODY

3000 mk. za odprowadzenie psa rasy wilczej młody, który zaginął 23 grudnia 21 r. na ul. Orla № 5. Nieprawny właściciel w przeciwnym razie będzie sądownie odpowiedzialnym. 101—4

8-klas. Gimnazjum Żeńskie Marji Hochsteinowej

23 Wólczańska 23.

Egzaminy wstępne rozpoczną się **11 stycznia 1922 r.**

Kancelarja czynna codziennie od godz. 10 do 11 i od 5—7 w. 933-4

8-kl. Gimnazjum Żeńskie

z prawami gimnazjów państwowych
i Zakład Frebłowski

Klary Wolfsonowej

Zawadzka 23.

Egzaminy wstępne rozpoczną się II-go stycznia 1922 r. Zapisy przyjmuje kancelarja od 10—1 i od 5—7. 112—2

II Gimnazjum Męskie

T-wa Żydowskich Szkół Średnich w Łodzi.

Egzaminy wstępne do klas: A, C, I, II, III rozpoczną się dn. 12 stycznia b. r. o godz. 4ej pp.
Zgłoszenia przyjmuje Kancelarja przy ul. Magistrackiej 16, w godzinach biurowych. 188—1

Dyrekcja.

Adwokat Giacinto Leccisi

z Rzymu.

Doktór prawa kanonicznego i cywilnego. Obrońca Konsystorski.
(Specjalność sprawy rozwodowe katolickie). Przyjmuje codziennie.
Warszawa, Miodowa 23, m. 6. Tel. 83-35. 69—1

Zawiadomienie.

Niniejszym podaję do wiadomości, że od dawna istniejąca

Stalowo - Blaszano-Plombowa Fabryka

została uruchomiona i przyjmuje zlecenia, które wykonywa punktualnie i solidnie.
Ze zleceniami zwracać się:
STOBI-CKI, Jędrzejów (ziem. kielecka).
Reprezentant na Łódź i okolicę: 833—2
L. BLESCHZTAJN, Południowa № 24

W niedzielę, dnia 8 b. m., jako w drugą rocznicę śmierci

b. p. Eugenji Płockierówny

odbędzie się nabożeństwo żałobne o g. 11-ej przed poł. w Towarzystwie Niesienia Pomocy Głuchoniemym, Zielona 23, na które zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych
238-1 **Zarząd.**

Poznań.

Duży lokal handlowy

w najlepszem położeniu, z urządzeniem, odpowiedni na każdą branżę zaraz lub później do odstąpienia. Oferty pod R. 75 Rudolf Mosse, Poznań, ul. Wroniecka 12. 514—1

Żeńskie Gimnazjum

Tow. żydowskich szkół średnich w Łodzi.

Egzaminy wstępne rozpoczną się dnia **15 stycznia** 1922 r.
Zgłoszenia przyjmuje kancelarja, Piramowicza № 7, w godzinach przedpołudniowych. 141—1

Łódzka Fabryka Perfum „SILVÊTA"

poleca najwyborniejszą wodę kolońską, perfumy, wégétale i różne artykuły kosmetyczne po cenach przystępnych. 38—3
Właściciel: I. H. KUNSKI, Łódź, Skwerowa № 18.

Młody inżynier,

zaangażowany przez misję amerykańską, poszukuje pokoju przy inteligentnej rodzinie. Oferty sub „Inżynier" do „Głosu". 250-2

Handlowiec

branży kolonjalnej poszukuje posady tu lub na wyjazd. Oferty składać do admin. „Głosu" pod lit. „G. L." 113—3

3000 mk. nagrody

Józef Tomesz zgubił kartę powołania rocz. 1893. Zwrócić za powyższą nagrodą: Kolonja, Pozdzenie gm. Zelów. 102—3

Szybkie i tanie zdjęcia do paszportów

wykonywują zakłady fotograficzne „A. B. C.", ul. Przejazd № 1 i Kilińskiego № 135. 194—4

AGENT

zdolny, na miasto, do sprzedaży fartuchów zaraz poszukiwany. Oferty proszę składać pod „Agent 501" do „Głosu". 228-2

KURSA MATURYCZNE I UZUPEŁNIAJĄCE

„Nauka"

w Krakowie, ul. Jasna 1. 5.

przygotowują do matury gimnaz. realnej, seminar. do egzaminów z poszczególnych klas i przedmiotów. Nauka zbiorowa i indywidualna i systemem korespondencyjnym. 211—24

Ogłoszenia drobne:

A.A.A. Kursy buchalteryjne, Pusta 13 m. 6. Nauki handlowe Kursy stenografji, arytmetyki, pisma pięknego i pisania na maszynie 206—4

A!A! Stołowy dębowy solidnej roboty, sypialkę, garnitur gabinetowy sprzedam tanio ul. Piotrkowska 261—4 front 070—10

A!A! Najtaniej meble Łóżka metalowe, biurowe meble, dywany. urządzenia kuchenne Magazyn Mebli Piotrkowska Piotrkowska 116 I p. 069—10

A.A. Kupuję meble dywany, garderobę, futra, maszyny do szycia. Płacę najlepiej. Wajnrajch, Benedykta № 19. 17119—10

Akuszerka F. Kozakiewicz Cegielniana № 8 Masaże. 00—0

Akuszerka Pipikowa ul. Piotrkowska 132 m. 14 dla pań przyjezdnych pokój. 021—10

Biuralistka z dobremi świadectwami i rekomendacjami przyjmie posadę w biurze lub kantorze. Oferty sub „Piszę na maszynie" do „Głosu". 122—2

Dywany! Dywaniki. w dużym wyborze niżej cen fabrycznych sprzedaje Magazyn mebli ul. Piotrkowską 116 I piętro

Dom nieduży wezmę w dzierżawę; może być do remontu — albo większy lokal (sala). Franciszkańska 11 m. 3, parter 127—3

Do sprzedania paski, woreczki paciorkowe ul. Andrzeja 43, m. 13, lewa oficyna. 223—2

Farbiarnia na wykończeniu koncesjonowana w centrum miasta, a przy niej mała ręczna farbiarnia. Powyższa nadaje się na apreturę karbonizację lub na przędzalnię na jeden sac i także na garbarnię. Takową mogę oddać w mojem lub przystąpię jako wspólnik. Of. do „Głosu" sub „Farbiarnia" Pierszeństwo mają fabrykanci" 32-2

Kupuję brylanty, złoto srebro, zegarki, stare zęby Konstantynowska 7 Milich. 768—15

Kasa ogniotrwała do sprzedania. Manerberger Długa 28 m. 2 157-2

Przyjmuję mereżki i ażurki. Piotrkowska 105. Łęcka. 470—10

Pracownia sukien i okryć damskich Zofji. Wykonanie gustowne, ceny umiarkowane. Ulica Nawrot 38 a. 255—2

Sprzedam stół, krzesła, łóżka, szafę, lustro, fotel-bujany Przejazd 24 miesz. 3 156—2

Student udziela lekcji przysposabia do egzaminów Piotrkowska 16 miesz. 22 109—5

Sprzedam szafę, kuchenne urządzenie, lustro, biurko i dywanik Krucza 4 miesz. 18. 225—2

Wyjeżdżając sprzedam pianino pierwszorzędne 365 tysięcy. Oferty do „Głosu" sub „365" 236-2

W dniu 4 bm. w Izbie Skarbowej, zagubiono portfel z niewielką gotówką i dowodami na imię Czesława Czajkowskiego, zamieszkałego przy ul. Przejazd 86 m. 5 Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot tylko dokumentów 239—8

Zezwolenie na sodową wodę p. J. Ericha przy ul. Cegielnianej 14, zagubiono, 232—1

26 par obuwia dziecinnego, 7 par męskiego, pozostałość z likwidacji, oddaje za bezcen również pojedyncz. parami „Mercator" Piotrkowska 84 Tam również okazyjnie do sprzedania 2 sztuki metkalu. 71—3

Zagubione dokumenty:

Chana Rajzla Lipszyc zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 152—3

Fridel Szymon Wolf zgubił paszport polski, wyd. w Łodzi oraz kartę urlopową rocz. 1902. 237—3

Gruszczyńska Walentyna zgubiła paszport niemiecki familijny, wyd. w Łodzi. 172—3

Krall Józefa zgubiła paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 147—3

Kac Dawid zgubił dowód osobisty, wyd. w Łodzi. 179—3

Klińska Franciszka, wdowa po kolejarzu zam. w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 128 m. 14 zgubiła książeczkę emerytalną. wyd. przez Kasę Przezorności przy Dyrekcji Warszawskiej Kolej Państwowych. 153—2

Mela Stanisław zgubił paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 176—3

Milewska Rajzla zgubiła paszport niemiecki, wyd. w Sosnowcu. 238-3

Neuding Sara zgubiła dowód osobisty, wyd. w Łodzi. 181—3

Norzycki Izak zgubił dowód osobisty, wydany w Łodzi oraz kartę urlopową rocz. 1898. 111-3

Maryndziak Zygmunt zgubił dowód osobisty wyd. w Łodzi. 110-3

Pietschmann Ryszard i Elsa zgubili paszporty polskie, wyd. w Berlinie. 210—3

Szumigaj Anna zgubiła paszport niemiec. wyd. w Łodzi. 222—3

Pianino tanio do sprzedania. Ewangielicka 7 m. 13. 177—3

PRENUMERATA: Miesięcznie M. 650.—. Kwartalnie Mk 1950.—. Za odnoszenie dopłaca się Mk. 50.— miesięcznie. Prenumerata przez pocztę miesięcznie Mk. 750.—. Kwartalnie 2250.— Zagranicą Mk. 1200.— miesięcznie.

OGŁOSZENIA: ZWYCZAJNE: 40 mk. za wiersz nonparelowy jednoszpaltowy. DROBNE: 15 mk. za wyraz, najmniej 150 mk. Poszukiwanie pracy oraz zgubione dokumenty po 10 mk. NADESŁANE: przed tekstem 120 mk., w tekście 150 mk., po tekście 75 mk. za wiersz nonparelowy (str. 5 szpalt). NEKROLOGI: 65 mk. za wiersz nonp. (str. 5 szpalt). Zaręczynowe i zaślubinowe po mk. 5000 po tekście. Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 procent, zaś firm zagranicz. o 100 proc. drożej od miejsc. Ogłoszenia w wydaniach niedzielnych i świątecznych o 25 pr. drożej. [illegible]